

Litigation finance jako součást moderní advokacie

V souvislosti s vášnivými diskuzemi nad paragrafovým zněním vládního návrhu zákona o hromadných žalobách lze v posledních měsících vysledovat progresivní nárůst povědomí české veřejnosti o možnosti financování soudních sporů třetími stranami. Tento zvláštní druh financování je v praxi známý pod označením „third party funding“ nebo také „litigation finance“. Subjekty poskytující litigation finance nabízí svým klientům individualizované řešení soudního sporu, stávají se po dobu jeho vedení jejich strategickým partnerem, který přebírá veškerou osobní, časovou i finanční angažovanost, včetně rizik spojených s případným neúspěchem v jeho závěru.

Financování soudního sporu prostřednictvím litigation finance tak představuje efektivní nástroj, jak lze diverzifikovat riziko, dosáhnout maximální kompenzace, a to mnohdy bez jediné koruny investované do sporu ze strany klienta.

Integrace do kontinentální právní kultury

V rámci české, spíše konzervativnější, společnosti lze nárůst povědomí o možnosti sdílení finančního rizika při vedení sporu považovat za pozitivní. S určitou nadsázkou lze v souvislosti s integrací tohoto způsobu financování do běžného i obchodního života hovořit jako o přiblížení se „moderní advokacii“ v kontextu anglosaského právního prostředí, ve kterém by si drtivá většina advokátních kanceláří nedokázala představit, že by neměla možnost doporučit svým klientům strategické partnerství s financující stranou.

Za postupným zakořeňováním *litigation finance* v kontinentální právní kultuře stojí zejména nutnost reflektovat potřeby moderní společnosti. Na jedné straně stojí zájem advokátního stavu přizpůsobovat poskytované právní služby nejlepšímu zájmu klienta a na straně druhé tendence zákonodárce vytvářet vhodné legislativní zázemí, zejména s ohledem na deficit kolektivní úpravy možnosti brát se o finanční kompenzaci s obdobně poškozenými subjekty. Na tento nedostatek ostatně upozornil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, vedeném pod sp. zn. *IV. ÚS 529/16*, v reakci na realitu hromadně organizovaných postupů konstatoval potřebu vytvoření právního rámce pro společné vymáhání soukromoprávních nároků.^[1]

Přirozený vývoj a potřeby moderní společnosti tak následuje i *litigation finance*, které jako nástroj diverzifikace odbourává obavy z „finančního strašáka“ v podobně nákladného procesu při vymáhání nároků v soudním řízení.

Moderní součást advokacie

Advokátním kancelářím tento druh financování umožňuje být při vyúčtování služeb flexibilnější a poskytovat právní služby bez limitujících požadavků. Mimo to jim přináší řadu nových příležitostí k zastupování klienta a zároveň tohoto šetří vysokých výdajů za právní služby.

Litigation finance klientovi nabízí finanční svobodu a možnost efektivně usilovat o řádné uplatnění nároků bez ohledu na nákladnost právního zastoupení. Tento druh partnerství navíc eliminuje časté konflikty mezi klientem a advokátní kanceláří, které se týkají vyúčtování právních služeb a jeho

nesouladu s očekáváním klienta. Zájem na synergii mezi subjekty poskytujícími financování soudních sporů a advokátními kancelářemi lze však shledat i optikou běžné obchodní spolupráce. Advokátním kancelářím se otevírá možnost zastupovat klienta ve sporu, zpracovávat odborné právní posudky nebo budovat strategické partnerství do budoucna.

Advokátní kanceláře navíc nejsou nuceny odmítat klienty, kteří pro nedostatek finančních prostředků žádají o snížení hodinové sazby či o vázanost podstatně větší část odměny kanceláře do nejisté budoucnosti v podobě možného úspěchu ve věci.

Single case funding jako cesta ke spravedlnosti

Spravedlivé řízení se tak prostřednictvím *litigation finance* stává nyní dostupnějším i méně zajištěným klientům, neboť nejsou postaveni před náročnou volbu, zda se z důvodu absence finančního zázemí pustit do letitého a finančně náročného sporu. *Litigation finance* tak otevírá relativně neomezený přístup ke spravedlnosti.

Financující strana může spor financovat od samého počátku, nebo přistoupit až v jeho průběhu. Ve sporu jsou financovaná strana a financující subjekt takříkajíc na „jedné lodi“ se stejným zájmem na úspěšném vymození nároku. V případě úspěchu získává financující strana vedle dobrého pocitu, že pomohla klientovi domoci se svého práva, z úspěšně vymoženého nároku smluvní odměnu. Nad rámec toho může také přispět k pozitivnímu společenskému vlivu v konkrétní oblasti, které se předmětná kauza týká. Naopak v případě, že spor nedopadne dle očekávání, financující subjekt přebírá veškeré náklady, přičemž za dočasné převzetí tohoto rizika není nijak odměněn.

Financování sporu jako „corporate finance“

Nesporné výhody sdíleného rizika si mimo jednotlivců uvědomují také obchodní korporace, kterým tento způsob financování usnadňuje řízení rizik a zlepšuje *cash-flow*. S narůstajícími náklady za letité spory také šetří jejich aktiva, která by v případě, kdy by využily financování prostřednictvím *litigation finance*, mohla být strategicky investována do rozvoje jejich podnikatelských aktivit.

Oblíbenost tohoto druhu financování lze demonstrovat například u tzv. *blue chip companies*, které představují největší a nejziskovější společnosti stabilního růstu, jejichž akcie jsou obchodovány na burzovních trzích. Tyto společnosti využívají *litigation finance* nikoliv z důvodu, že by si spory nedokázaly financovat samy, ale z důvodu diverzifikace a zajištění se proti riziku případného neúspěchu, neboť soudní spory bývají často obtížně předvídatelné. Strategicky tak preferují přesunutí rizika na financující stranu a o úspěšně vymožený nárok se poměrně podělí s finančníkem, přičemž se tato operace nikterak neprojeví na straně nákladů jejich účetnictví. Tento přístup je pochopitelný, neboť si těžko dovedeme představit společnost, která investuje několik desítek milionů do projektu, jehož návratnost závisí na nepředvídatelné události, která nastane v řádu několika let.

Věříme, že oblíbenost tohoto sdíleného rizika bude konstantě stoupat s rozvojem povědomí korporátního světa o výhodách *litigation finance*. Je ostatně povinností členů výkonných i dozorčích orgánů společnosti, aby jednali v nejlepším zájmu korporace a jejích společníků, a to v souladu s péčí řádného hospodáře. Při výkonu své funkce jsou povinni vyhodnotit pro korporaci to nejvhodnější řešení, které ušetří značné množství nákladů, a právě to jim financování nákladných sporů prostřednictvím *litigation finance* nabízí.

Závěr

Litigation finance má nesporně řadu výhod, kterých si nejen odborná veřejnost začíná všímat. Vše nasvědčuje tomu, že se povědomí advokátního stavu, obchodních korporací, ale i širší veřejnosti

bude nadále zvyšovat a postupem času se tato forma partnerství plně integruje do obchodního i společenského života

LitFin je první společností, která poskytuje finanční řešení pro středně velké a velké spory v regionu střední a východní Evropy. Pokrývá řadu jurisdikcí včetně České republiky, Slovenska, Polska, Maďarska a Rumunska.

[1] Mgr. Kateřina Švařepová: Fenomén hromadné žaloby jako projev proměny vnímání role práva v moderní společnosti. *Bulletin advokacie 4/2019*. Str. 18.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)
- [Jak ušetřit na energiích, aniž byste porušili zákon](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025: Kdo se letos zařadil mezi špičky oboru?](#)
- [Novela stavebního zákona, transparentní odměňování a AI v právní praxi: zveme na odborné konference Wolters Kluwer](#)
- [Zásady a principy soukromého práva jako základ moderní právní praxe. Proč má studium LLM smysl nejen pro právníky](#)
- [Kmenové listy v s.r.o. – právní rámec, převod a praktické dopady](#)
- [Executive LLM: Prestižní milník pro právní profesionály. Business Institut otevírá jarní cyklus již 1. března](#)
- [ČEZ jako první v České republice spustil 1000. dobíjecí stojan pro elektromobily](#)
- [Novinky v ASPI za rok 2025: AI, komentáře, judikatura](#)
- [D.A.S. mezi předními značkami českého trhu](#)